

Om misjon og utviklingshjelp

Avisoppslagene om misjon og utviklingshjelp gjør det nødvendig for meg å gi noen utfyllende kommentarer.

Som politiker seg jeg det som viktig alt i utgangspunktet at det gjøres helt klart at misjonen skal ha rett til å leve ut sin egenart og sin oppgave. Skulle misjonen noen gang bøye av for press om ikke å drive evangelisering, ville den svikte sin oppgave.

Samtidig er det helt klart at misjonen — liksom andre private organisasjoner — må følge de vilkår som ligger til grunn ved driften av u-hjelpsprosjekter som mottar støtte fra NORAD. Om dette har det også hele tiden vært en god forståelse mellom NORAD og misjonsorganene.

I de siste dagene har det vært mange avisoppslag om den evalueringsrapporten som er utarbeidet av et team oppnevnt av NORAD. Den drøfter fire mindre prosjekter i Latin-Amerika. Det må for det første presiseres at rapporten står for forfatternes egen regning, og at verken NORAD eller statsråden for Utviklingshjelp hefter for dens innhold.

Mitt førsteinntrykk — uten å ha lest hele rapporten — er at den tar opp flere interessante problemstillinger. NORAD og de private organisasjoner må drøfte disse videre. Liksom andre evalueringsrapporter inne-

holder rapporten om disse prosjektene blant indianere i Ecuador og Paraguay ros og ris.

Av statsråd Reidun Brusletten

Det kan sikkert være momenter her som gir konstruktive bidrag til debatten om hvordan vi kan forbedre bistanden. Jeg har også flere ganger i de intervju som jeg har gitt, understreket at vi verdsetter den hjelp som konstruktiv kritikk kan gi for å komme videre på et vanskelig felt. Personlig synes jeg det også er positivt at NORAD og misjonsorganisasjonene vil planlegge et seminar for å foreta en grundig og saklig gjennomdrøfting av de aktuelle problemstillingene til høsten.

Spørsmålene gjelder ikke bare forholdet misjon/utviklingshjelp. Noe av det interessante ved nettopp denne rapporten er at den forsøker å ta opp spørsmålet om hvilken kulturpåvirkning u-hjelp kan ha. Det er ikke et spørsmål som gjelder bare misjonens prosjekter, for verken andre private organisasjoner, NORAD eller internasjonale organisasjoner har mulighet for å være kulturnøytrale når de går inn i andre land med omfattende utviklingsprosjekter. Utvikling er endring. Både

gjennom overføring av teknologi, endring av tradisjonelle opplærings- og autoritetsmønstre, nye former for arbeidsdeling og andre materielle sider av levemåten påvirkes «det hele menneskets» kulturforståelse og livssyn. I forholdet mellom kultur og økonomisk utvikling ligger et interessant område jeg håper nye evalueringsrapporter kan forfølge.

Forøvrig er de fire mindre prosjektene den aktuelle rapporten handler om noe spesielle ved at målgruppen er urbefolkninger i en meget konfliktfylt politisk og sosial situasjon. Dette reiser i seg selv vanskelig bistandspolitiske og faglige problemer uansett om innsatsen skjer i regi av misjonen, andre private organisasjoner eller statlige organer.

I u-hjelparbeidet er det mange spennende og til dels vanskelige spørsmål å hankses med. Derfor er det viktig å stimulere evalueringsarbeid som kan bidra til en stadig forbedring av bistandens kvalitet. Etter mitt syn bør disse rapportene også være offentlig tilgjengelige, slik at ikke bare et begrenset antall eksperter får delta i diskusjonene. Vi ønsker bred deltakelse i klarleggingen av premissene for norsk utviklingshjelp.

U-hjelp er en moralsk utfordring som bør angå oss alle.

Norsk misjon og Norad

Norsk Misjonsråd har ikke vært inne i bildet i forbindelse med evalueringen av noen prosjekter i Sør-Amerika, og jeg kjenner derfor bare saken gjennom omtale i pressen. Derfor er jeg ikke i stand til å si noe om rapporten eller de omtalte prosjektene. I stedet vil jeg komme med noen generelle kommentarer.

Vi har ingen ting i mot en faglig vurdering av de prosjekter som får offentlig støtte — bare denne vurdering skjer på klare premisser. Problemet reiser seg i forbindelse med den kristne forkynnelse som foregår. Helt siden 60-årene

har våre politiske myndigheter vist vilje til å støtte misjonens utviklingsarbeid samtidig som en viser respekt for vår egenart som kristen misjon. NORAD har visst om og godtatt at det drives kristen forkynnelse (finansiert av oss, ikke av NORAD) i forbindelse med vårt helse-, skole- og utviklingsarbeid. På disse premisser har vi i alle år hatt et godt og tillitsfullt samarbeid med NORAD.

Mitt inntrykk er at NORADs ledelse fortsatt står på dette syn. Dersom en nå skulle forlate den linje vi har hatt gjennom mange år, ville det vans-

keliggjøre et fortsatt samarbeid. For oss i misjonen er det en ufravikelig betingelse at vår kristne profil blir respektert. Samtidig vil vi fortsatt følge NORADs regelverk. Her behøver det ikke være noen motsetning.

Som sagt har jeg grunn til å tro at ledelsen i NORAD er enig i dette, men fordi presseoppslagene har fått misjonsfolk til å stille spørsmål, finner jeg det påkrevet med en presisering.

Odd Bondevik.